

Vergaderjaar 2021–2022

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2777

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 november 2021

Op 31 augustus jl. heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken een thematisch ambtsbericht Tigray uitgebracht¹. Dit ambtsbericht beslaat de periode november 2020 tot en met augustus 2021. In Tigray, een regionale staat in Noord-Ethiopië, is in november 2020 een gewapend conflict uitgebroken. Het thematisch ambtsbericht is gevraagd naar aanleiding van de onzekere situatie in Tigray met het doel om meer informatie te verkrijgen over de positie van vreemdelingen afkomstig uit Tigray, evenals voor etnisch Tigreeërs ongeacht herkomst binnen Ethiopië. Voor die twee groepen is per 10 juli 2021 een besluit- en vertrekmoratorium ingesteld, waarover ik uw Kamer bij brief van 29 juni 2021 heb geïnformeerd.²

Achtergrond situatie Tigray

In november 2020 brak in Tigray een gewapende strijd uit tussen de federale overheid en bondgenoten aan de ene kant, en Tigrese veiligheidstroepen (TPLF/TDF) aan de andere kant. De federale troepen worden bijgestaan door Amhaarse milities en Eritrese strijdkrachten. De strijd zou binnen enkele weken aan duizenden personen het leven hebben gekost, onder wie veel burgers. Meer dan twee miljoen personen raakten ontheemd. De humanitaire situatie in de regio is zeer slecht, onder meer door een gebrek aan voedsel. Het thematisch ambtsbericht meldt dat de federale autoriteiten hongersnood inzetten als oorlogswapen. Vrouwen zijn op grote schaal slachtoffer geworden van seksueel geweld. Naast de geweldsituatie in Tigray, zijn in het hele land de (etnische) spanningen toegenomen waarbij specifiek Tigreeërs een verhoogd risico lopen. Ook met het oog op de recente ontwikkelingen, blijf ik de situatie in Ethiopië, in het bijzonder in Tigray, nauwgezet volgen.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstuk 19 637, nr. 2750

Naar aanleiding van de informatie in het thematisch ambtsbericht heb ik besloten het besluit- en vertrekmoratorium voor bovenvermelde groepen te beëindigen en het landgebonden asielbeleid voor Ethiopië op de volgende onderdelen aan te passen.

Etnisch Tigreeërs, ongeacht herkomst binnen Ethiopië

Het ambtsbericht meldt dat sinds het uitbreken van het conflict in november 2020, de anti-Tigrese sentimenten en repercussies tegen personen van Tigrese etniciteit in geheel Ethiopië zijn toegenomen. Het ambtsbericht meldt dat Tigreeërs werden gearresteerd, mishandeld, ontslagen of op «non-actief» gesteld vanwege hun etnische afkomst. Bankrekeningen van Tigreeërs werden voor een bepaalde tijd bevroren. Ook werden bedrijven en tegoeden van Tigreeërs geconfisqueerd en aan niet-Tigreeërs doorverkocht of gegeven. Het ambtsbericht meldt verder dat honger door de federale overheid en bondgenoten zou worden ingezet als «wapen» tegen de Tigrese bevolking.

Omdat uit de informatie in het thematisch ambtsbericht blijkt dat etnisch Tigreeërs, zowel in Tigray als in overige delen van Ethiopië, op basis van hun etniciteit een verhoogd risico lopen om slachtoffer te worden van vervolging, heb ik besloten deze groep in het beleid aan te wijzen als risicogroep. Een vreemdeling die behoort tot een risicogroep kan, indien er sprake is van geloofwaardige en individualiseerbare verklaringen, met geringe indicaties aannemelijk maken dat zijn problemen die verband houden met één van de vervolgingsgronden, leiden tot een gegronde vrees voor vervolging. Het individualiseringsvereiste blijft van toepassing. De IND heeft bij deze groep ook aandacht voor mogelijke toepassing van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag.

Vrouwen met de Tigrese etniciteit

Het ambtsbericht meldt dat Tigrese vrouwen risico lopen slachtoffer te worden van seksueel geweld. In februari 2021 gaf de Ethiopische president Sahle-Work Zewde toe dat vrouwen op grote schaal verkracht werden in Tigray, zonder daarbij in te gaan op de daders. De schattingen lopen uiteen van honderden tot duizenden vrouwen, van jonge meisjes tot bejaarde vrouwen, die slachtoffer zijn geworden van een vorm van seksueel geweld.

Uit het ambtsbericht volgt dat Tigrese vrouwen – los van de problemen die Tigreeërs in zijn algemeenheid lopen – op basis van hun vrouw-zijn een specifiek kenmerkend risico lopen. Ik merk daarom Tigrese vrouwen in het landgebonden beleid aan als kwetsbare minderheidsgroep.

Binnenlands beschermingsalternatief en bescherming autoriteiten

Vanwege de algeheel slechte situatie voor etnisch Tigreeërs in Ethiopië, wordt in het landgebonden asielbeleid opgenomen dat aan etnisch Tigreeërs geen binnenlands beschermingsalternatief wordt tegengeworpen en dat van etnisch Tigreeërs niet verlangd wordt dat zij zich tot de autoriteiten en/of internationale organisaties wenden voor bescherming.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol